

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 31 oktober 2022
(OR. en)

Interinstitutionellt ärende:
2022/0344(COD)

14265/22
ADD 3

ENV 1092
CLIMA 558
AGRI 600
FORETS 110
ENER 553
TRANS 677
CODEC 1645
IA 171

FÖLJENOT

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
inkom den:	27 oktober 2022
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	SWD(2022) 543 final
Ärende:	ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN <i>Följedokument till</i> Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring och direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område

För delegationerna bifogas dokument – SWD(2022) 543 final.

Bilaga: SWD(2022) 543 final

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 26.10.2022
SWD(2022) 543 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR
SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGSRAPPORTEN

[...]

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv

om ändring av direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område, direktiv 2006/118/EG om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring och direktiv 2008/105/EG om miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område

{COM(2022) 540 final} - {SEC(2022) 540 final} - {SWD(2022) 540 final}

SAMMANFATTNING

Ramdirektivet för vatten utgör tillsammans med direktivet om miljökvalitetsnormer och grundvattendirektivet en ram för en hållbar förvaltning av Europas yt- och grundvattenförekomster. Europas nästan 100 000 ytvattenförekomster och nära 12 000 grundvattenförekomster står fortfarande under hårt tryck från föroreningar, samtidigt som de är en viktig källa till dricksvatten, tryggar den biologiska mångfalden, utgör en viktig resurs för jordbruk och industri, fungerar som ett transportmedel och är en oumbärlig förutsättning för el- och värmeproduktion.

I den nuvarande lagstiftningen förtecknas ett antal förorenande ämnen och grupper av ämnen, samt tillåtna koncentrationer för vart och ett av dessa, som medlemsstaterna måste ta hänsyn till inom sina territorier. Lagstiftningen reglerar även övervakningen (vid nästan 150 000 platser i EU) och rapporteringen om huruvida förorenande ämnen förekommer över den högsta tillåtna koncentrationen. Medlemsstaterna rapporterar också vilka åtgärder som vidtagits för att komma till rätta med dessa föroreningar. För närvarande omfattar EU-lagstiftningen 53 ämnen i ytvatten. Dessa är främst bekämpningsmedel, industrikemikalier och metaller. När det gäller grundvatten innehåller lagstiftningen en förteckning över nitrater och aktiva ämnen i bekämpningsmedel.

Detta initiativ tar itu med två huvudproblem:

1. Otillräckligt **skydd av ekosystem och människors hälsa** mot risker orsakade av allmänt förekommande och/eller nya förorenande ämnen och blandningar av dessa. Den nuvarande förteckningen över ämnen som inger betänkligheter i EU är ofullständig (den omfattar inte ämnen som har betydande negativa effekter på miljön och människors hälsa) och föråldrad (den omfattar ämnen som inte längre förekommer i betydande mängder eller som har otillräckliga kvalitetsnormer). Den nuvarande inriktningen på enskilda ämnen bortser dessutom från kumulativa eller kombinerade effekter av blandningar, och ramen tar för närvarande inte hänsyn till säsongsvariationer i föroreningsmängder, till exempel i fråga om bekämpningsmedel som används av jordbrukare eller i privata trädgårdar.
2. **Brist i genomförandet:** Det finns för stora skillnader i fråga om förorenande ämnen och kvalitetsnormer som fastställts på medlemsstatsnivå, vilket leder till ojämförbara data. Hanteringen och rapporteringen av data är betungande och inte anpassad till de digitala möjligheterna med dagens teknik, och användning av det ordinarie lagstiftningsförfarandet för att uppdatera förteckningarna över förorenande ämnen som påverkar yt- och grundvatten innebär en alltför utdragen process.

Syftet med översynen av direktivet om miljökvalitetsnormer, grundvattendirektivet och ramdirektivet för vatten är att åstadkomma en betydande modernisering av reglerna om förorenande ämnen i vatten och därmed uppfylla nollföroreningsambitionen inom den övergripande ramen för den europeiska gröna given. Initiativet bygger på och är kopplat till ett antal andra initiativ i den europeiska gröna given, såsom en minskad användning av bekämpningsmedel och antimikrobiella medel inom jord- och vattenbruk, översynen av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse för att komma till rätta med

mikroföroreningar osv., och översynen av EU:s kemikaliepolitik genom kemikaliestrategin för hållbarhet.

Ett paket med rekommenderade alternativ och delalternativ presenteras för att lösa de två huvudproblemen:

Bristande skydd:

- När det gäller ytvatten:
 - Lägga till 24 enskilda ämnen i förteckningen över prioriterade ämnen: bekämpningsmedel, läkemedel och industrikemikalier samt en grupp på 24 PFAS-ämnen.
 - Ändra miljökvalitetsnormerna för 16 ämnen: strängare normer i 14 fall och mindre stränga i två fall.
 - Utveckla en metod för mätning och övervakning av mikroplaster och gener för antimikrobiell resistens i ytvatten och grundvatten, i syfte att i framtiden förteckna dem som förorenande ämnen.
 - Ta bort fyra ämnen från förteckningen (tre bekämpningsmedel och en industrikemikalie), eftersom de inte längre utgör ett hot för hela EU.
- När det gäller grundvatten:
 - I bilaga I (EU-normer) lägga till en grupp om 24 PFAS-ämnen, två antibiotika och en rad nedbrytningsprodukter av bekämpningsmedel.
 - Lägga till ett ämne, ett läkemedel, i bilaga II (ämnen för vilka medlemsstaterna måste överväga att fastställa nationella normer).

Brister i genomförandet:

- Upprätta en obligatorisk ”bevakningslista” för grundvatten för att samla in mer tillförlitliga data om potentiella grundvattenföroreningar.
- Anpassa bevakningslistan för ytvatten för att ta hänsyn till utsläppens säsongsvariationer.
- Underlätta framtida anpassningar av förteckningarna över förorenande ämnen genom ett förenklat lagstiftningsförfarande.
- Harmonisera normer för förorenande ämnen som är relevanta för avrinningsområden.
- Införa en mekanism för automatisk datarapportering som möjliggör snabbare och mer direkt tillgång till uppgifter om kvaliteten på råvatten på medlemsstatsnivå.

Den vetenskapliga grunden för initiativet utarbetades genom en öppen och inkluderande process som leddes av kommissionens gemensamma forskningscentrum och generaldirektoratet för miljö och som involverade medlemsstaterna, berörda parter, industrin och den akademiska världen. Vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker säkerställde en oberoende vetenskaplig granskning av de berörda ämnena. Konsekvensbedömningen innehåller de preliminära eller slutliga yttranden om vart och ett av ämnena/grupperna av ämnen som finns tillgängliga vid denna tidpunkt (oktober 2022). Gränsvärdena för ämnen för vilka det inte finns några preliminära eller slutliga yttranden grundar sig på den dokumentation som kommissionen utarbetat för vetenskapliga kommittén för hälso- och miljörisker och nya risker. Gränsvärdena för dessa ämnen anges inom hakparentes i konsekvensbedömningen och i förslaget. Efter hand som yttranden inkommer kommer hakparenteserna att tas bort.

Detta initiativ förväntas ha en positiv inverkan på vattenkvaliteten i EU:s yt- och grundvattenförekomster samt miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar. Det förväntas därför direkt påverka industri, jordbruk, distributörer, avloppsvattenföretag, medlemsstaternas myndigheter och allmänheten.

Det har inte varit möjligt att kvantifiera alla effekter på EU-nivå. Eftersom varje medlemsstat kan välja vilka åtgärder som ska vidtas för att följa det rekommenderade politiska paketet kan kostnaderna och fördelarna dessutom inte kvantifieras på ett heltäckande sätt och kommer att variera avsevärt mellan olika ämnen och vattenförekomster.

Det är dock uppenbart att förteckningen av ett antal ämnen i yt- och grundvatten eller (när det gäller ytvatten) en ändring av deras miljökvalitetsnormer kommer att få konsekvenser för kostnaderna som i vissa fall kan vara betydande. För ytvatten förväntas betydande direkta anpassningskostnader genom att förteckningen även kommer att omfatta till exempel ibuprofen (ett smärtstillande och antiinflammatoriskt läkemedel), glyfosat (en herbicid som används inom jordbruk och trädgårdsodling), PFAS (en stor grupp kemikalier som används i bl.a. köksredskap, kläder och möbler, brandsläckningsskum och kroppsvårdsprodukter) och bisfenol A (en komponent i plastförpackningar). Detsamma gäller för ändringar av miljökvalitetsnormerna för polycykliska aromatiska kolväten (PAH) (kemiska ämnen som uppstår vid förbränning av kol, gas, olja och livsmedel), kvicksilver (en metall som huvudsakligen släpps ut vid förbränning av kol och vid guldbrytning) och nickel (en metall som släpps ut vid förbränning av kol och tjockolja). När det gäller grundvatten förväntas de största kostnaderna röra PFAS, kopplade till begränsningar av användningen (i t.ex. brandsläckningsskum, med kostnader på upp till 390 miljoner euro/år per använt ersättningsmedel) och till hanteringen av kontaminerat behandlat avloppsslam (biosolids) (kostnader på upp till 755 miljoner euro/år för förbränning och 201 miljoner euro/år för deponering). Dricksvattenbolag och i slutändan skattebetalarna kommer dock att gynnas av lägre kostnader för vattenrening.

Det bör noteras att kostnaderna och fördelarna inte bara kan kopplas till detta initiativ, eftersom det finns flera andra initiativ som i viss utsträckning rör samma föroreningar, till exempel direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, dricksvattendirektivet, direktivet om industriutsläpp, direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel och det aviserade förbudet mot all icke nödvändig användning av PFAS.

Digitaliseringen, förenklingen av de administrativa förfarandena och de förbättrade riskhanteringsalternativen, som syftar till en mer korrekt och snabbare övervakning och rapportering, medför en begränsad administrativ engångskostnad för Europeiska kommissionen (som får i uppgift att utarbeta vägledningsdokument, metoder osv.), Europeiska miljöbyrån (som får i uppgift att förbättra tillgången till uppgifter om vattenkvalitet) och Europeiska kemikaliemyndigheten (som får i uppgift att vetenskapligt bedöma riskerna i samband med berörda förorenande ämnen). För de flesta av de uppgifter som bedömts ligger kostnaderna långt under 1 miljon euro. Medlemsstaternas kostnader för övervakning av föroreningar förväntas öka totalt sett på grund av att lagstiftningen kommer att omfatta fler ämnen och ämnen av annan karaktär (t.ex. mikroplaster). Kostnaderna förväntas dock inte överstiga 15 miljoner euro per år i EU-27 (de beräknas uppgå till ca 0,33–0,55 miljoner euro per år per medlemsstat). Dessa kostnader kommer emellertid att göra det

möjligt för kommissionen och medlemsstaterna att vidta mer riktade åtgärder mot föroreningar i framtiden.

I konsekvensbedömningen dras slutsatsen att de totala fördelarna för samhället är betydligt större än kostnaderna. Fördelarna omfattar kostnadsbesparingar för vattenrening och slambehandling, ett sundare ekosystem och minskade hälso- och sjukvårdskostnader. Precis som luft- och markföroreningar kan även till exempel exponering för hormonstörande ämnen och PFAS ha stora konsekvenser. Om man tar PFAS som exempel uppgår besparingarna tack vare att man inte behöver använda omvänd osmos för vattenrening till omkring 9 miljarder euro per år, och besparingarna i hälso- och sjukvårdskostnaderna beräknas uppgå till minst 52–84 miljarder euro per år. Som ett komplement till annan EU-lagstiftning som redan finns eller som planeras inom ramen för den europeiska gröna given förväntas initiativet därför ge betydande fördelar för samhället och miljön.

Sammanfattningsvis innebär initiativet en revidering av EU:s lagstiftning om vattenföroreningar som anpassar den till de föroreningar som är relevanta i dag och under de kommande åren, men det gör även lagstiftningen mer relevant, klarare och tydligare och mer anpassningsbar. Initiativet bidrar därmed till det övergripande arbetet med att minska föroreningarna till nivåer som inte längre är skadliga för människors hälsa och miljön, i linje med EU:s handlingsplan för nollförorening.